

MAJANDUSTEATE

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussekttsiooni juhataja J. Janusson
Sekttsiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussekttsiooni juhataja J. Kurkus
Sekttsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 12

Tallinn, 29. märtsil 1938

IV aastakäik

SISU:	Lk.	CONTENTS:	Page
PÕLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Külviscemnete turg ja hinnad	230	<i>The Seed-Market and Prices</i>	230
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Eesti kaupade turustamisvõimalusi Leedus	232	<i>Marketing Prospects of Estonian Merchandises in Lithuania</i>	232
Mootorsõidukite liikumine üle piiri	236	<i>Motor Vehicles Having Crossed Estonian Boarder</i>	236
Jalgruulaste arv	236	<i>Number of Bicycles</i>	236
Lühiaudiseid	236	<i>Sundry Information</i>	236
HINNAD		PRICES	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	238	<i>Prices and Quotations</i>	238
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	237	<i>Butter Market</i>	237
Juustaturg	239	<i>Cheese Market</i>	239
Peekniturg	239	<i>Bacon Market</i>	239
Tapaloomade ja lihaturg	239	<i>Cattle and Meat Market</i>	239
Põllumajanduslik väljavedu	240	<i>Exports of Agricultural Products</i>	240
Kanamunaturg	240	<i>Egg Market</i>	240
Piimaturg	240	<i>Milk Market</i>	240
Teraviljaturg	241	<i>Grain Market</i>	241
Linaturg	241	<i>Flax Market</i>	241
Kartuliturg	242	<i>Potato Market</i>	242
Aedviljaturg	242	<i>Vegetable Market</i>	242
Kalaturg	243	<i>Fish Market</i>	243
VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID		FOREIGN COUNTRIES	
Hoiu- ja laenukassad Lätis	244	<i>Loan and Savings Banks in Latvia</i>	244
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaaruanne	244	<i>Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return</i>	244
VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Leedu tilkutõstus	245	<i>Lithuanian Malt Industry</i>	245
Ungari majandusolud	246	<i>Economic Situation in Hungary</i>	246
Ungari kartuliekспорт	246	<i>Potato Exports from Hungary</i>	246
Läti-Rumeenia kaubandus- ja maksete lepped	246	<i>Letto-Roumanian Trading and Clearing Arrangements</i>	246
Läti metsatõstuse a/s-i tegevuse tulemusi	247	<i>Business Results of Latvian Timber Company</i>	247
Ravitaimede kogumine Lätis	247	<i>Gathering of Medical Plants in Latvia</i>	247
Läti puumassi- ja paberitõstuse areng	247	<i>Development of Latvian Wood-pulp and Paper Industry</i>	247
Sunduslik tule vastu kindlustus Lätis	247	<i>Compulsory Fire Insurance in Latvia</i>	247
Uus kalajahutõstus Lätis	247	<i>New Fish-flour Industry in Latvia</i>	247
Läti tööliste juhtimine põllumajandusse	247	<i>The Guidance of Latvian Labourers into Agricult.</i>	247
Piimavillatõstuse asutamine Belgias	247	<i>Founding of Milk-wool Industry in Belgium</i>	247
Või-impord Belgiasse suletud	248	<i>Ban of Butter Import into Belgium</i>	248
Abinõusid veiste suu- ja sõratõve vastu Poolas	248	<i>Measures Against Foot- & Mouth Disease in Poland</i>	248
Rootsi sisseveomaks lambalihale	248	<i>Swedish Import Tariff on Mutton</i>	248
NSVL-u väliskaubandus 1937. a.	248	<i>Foreign Trade of USSR in 1937</i>	248

PÖLLUMAJANDUS

KÜLVISEEMNETE TURG JA HINNAD. — THE SEED-MARKET AND PRICES.

Mag. agr. A. Ratt.

Tera- ja kaun-
viljad.
Grains and Pulse.

Teraviljadega varustusel oleme viimaseil aastail sunnitud olnud importima neid mitte üksi söödaks ja toiduks, vaid ka külviks. Nii on külviks veetud sisse otra — 1936. a. 10 000 kv ja 1937. a. — 9771 kv ning kaeru — 1936. a. 21 500 kv ja 1937. a. — 26 618 kv. Tänavuseks külvihooajaks arvati olevat vajalik tuua sisse välismaalt külviks tingimata otri. Ka kaera suhtes, nagu näitavad Põllutöökoja poolt kogutud andmed ja nõudmised siseturul, võib tekkida puudujääke, seepärast otsustas Riigi Viljasalv importida külviks odra- kui ka kaeraseemet.

Igal juhul peab aga soovitama, et välismaise külvise sisseveoga oldaks tagasihoidlik; kuigi tänavused hinnad välisvilja realiseerimiseks siseturul pakuvad häid võimalusi meie võrdlemisi kõrgete hindade tõttu. Seda tagasihoidlikkuse tarvidust põhjustab asjaolu, et ei tohi tekitada põllupidajais arvamust iga-aastase välismaise külvise sisseveoga, nagu oleks välismaine külvis samaväärne või koguni parem kodumaisest. Põllupidajail peab jääma teadmus, et välismaine külvis on ainult häda asi ja ajutine. Vastasel korral võib tekkida olukord, et söötvilja puuduse korral ostetakse seemnevilja, ja omakasvatatud külviks kõlblik teravili söödetakse loomadele, lootuses, et kevadel saab välismaalt külviks paremat. See on muidugi lubamatu, seega muudame end sõltuvaks oma põldude seemendusel välismaast, anname välja asjatult välisraha (kuna külviks-minev teravili on alati kallim söödaviljast) ja seejuures ei või meie kunagi olla päris kindlad selle välismaise külvise kõlblikkuses, sest kuigi tema külviväärtus (puhtus ja idanevus) on rahuldavad, võivad teised omadused, milliseid meil on väga raske teha kindlaks, olla halvad. Nii oleme varemgi hea külviväärtusega välisseemnena toonud sisse taimhaigusid ula-

tusel, nagu seda meie oma külvis sisaldab harva. Seepärast tuleks välismaist külvist, kuigi see tuleb odavam kodumaisest, importida vaid hädavajaliku tarviduse piires.

Siseturu-teravilja külvise hindadest on senini kujunenud välja vaid puhtsordiste külviste hinnad, millised läbisegi ületavad 7—16% m.a. Hindade tõusu on põhjustanud eeskätt puhtsordiste teraviljakülviste piiratud tagavarad. Kuna kodumaise tavalise turukaubana esineva külvise tagavarad on samuti väikesed ega kata tarvidust ning välismaine külvis ei ole ilmunud turule, on elav nõudmine andnud põhjust hindade tõstmiseks. Selle puhtsordiste teraviljakülviste hindade tõusuga oleme hinna vahekorras, mis esineb tavalise turukaubana ja puhtsordise külvise vahel jõudnud juba välismaiste vastavate külviste hindade vahekorradeni. Kui varemil aastail meil puhtsordiste teraviljakülviste hinnad ületasid tavalise seemneviljaks tarvitatud turukauba hindu 15—40%, ületavad nad tänavu 40—55%, arvestades seniseid siseturuhindu ja hindu, millised võivad kujuneda välisviljale. Meie puhtsordise teravilja seemnekasvatuse laienemise seisukohalt, mis on väga tarvilik, on see tervitatav ja peaks põllupidajaid ergutama puhtsordise seemne kasvatamisele. Arvestades aga, et meil on sordiviljakasvatus veel õige väike ja teraviljasaagi tõstmiseks paremate teraviljasortide levitamisel ei saaks pidurdajaks nende kõrge hind, tuleb olla tagasihoidlikum ka puhtsordiste teraviljade külvise hinna tõstmiseks. Meie oludes võiks lugeda küllaldaseks 30—40% hinnavahet puhtsordise ja tavalise turukauba külvise vahel. See hinnavahe pakub küllalt võimalusi puhtsordise seemnevilja kasvatamiseks.

Mis puutub välismaalt imporditava teraviljakülvise hindadesse, peaksid nad arvestades praegusi hindu kujunema m.a. hindade tasemele.

Heinaseemned. Punase ristiku seemne saak *Hay-seeds.* statistilisel andmel oli m. a. võrdlemisi hea. Sügise vihmade tõttu kannatas küll seeme, mistõttu ta välimuselt on pisut halvem mullusest, kuid üldiselt siiski täiesti kõlblik ja meie seemnele oma se külviväärtusega. Kuna ka m. a-st jäi seemneäridele punase ristiku seemne ülejääke, tuleme tänavu omade tagavaradega täiesti läbi, ning nagu näitavad esimesed müügihinnad, jäävad nad samuti m. a. ta-semele. Ainult tunnustatud punase ristiku seemnel on tõusnud hind õige tunduvalt võr-reldes mullusega.

Rootsristiku omist tagavarust ei jätku ka tänavu ja tuleb importida ca 100 kv. Arvestades rootsi ristiku seemne hindu, millised ületavad enamasti punast ristikut, (m. a. ületasid punase ristiku hindu 15—20% ja tänavu 30—40%), ning asjaolu, et rootsiristiku seemne saagid võivad olla kindlamad ja paremad ning suuremad punasest ristikust, peaks kord ka rootsiristiku seemne kasvatases jõutama meil nii kau-gele, et võime katta omatarbe.

Siseturu esialgsed hinnad rootsiristikul ületavad mulluseid 20—25%. Endiseks on jäänud valge ristiku seemne hind, maksudes morss-seemnel kr. 2.80 kg. Sama seeme a./s. Dansk Frøkultur hinnakirja järgi mak-sub cif. Hamburg kr. 2.00 kg.

Kõigist seemneist on tänavu langenud kõige enam valge mesiku seemne hind — 60%. Senine hind oli ebaloomulikult kõr-ge, millele juba varsem on mitmel puhtul ju-hitud tähelepanu.

Timutiseemneid ei veeta tänavu sisse välismaalt, kuigi omatagavarad on väikse-mad mulluseist. Et aga tarvitus uudis-maade kultiveerimist arvestades ei või olla väiksem, on seetõttu ka seemnehind timutil tõusnud tänavu kõige enam turul-esinevaist seemneist. Võrreldes mullusega on hind tõusnud 55—65%, maksudes praegu kr. 1,00—1,25 kg. Arvestades välismaisi hindu on see hinnatõus küllalt kõrge, kuna Taanis maksub, näit. timutiseemne kg kr 0,65.

Teisist kõrsheinthe seemneist peame im-portima lisaks omile tagavarule keraheina-, aasnurmiku-, raiheinte ja aasrebasesaba-

seemneid. Nende seemnete omakasvatus ei ole veel jõudnud tarvituseni. Seemnete hinnad võrreldes mullustega on langenud kasteheinal 15% ja aasnurmikul — 6%, tõusnud keraheinal 7%.

Võrreldes taani hindadega ületavad meie hinnad teisel kõrsheinaseemneil tunduvalt taani omi. (A./s. Dansk Frøkultur hinnad 21. III 38 cif. Hamburg):

Nii maksus 100 kg.: pärisaruheinal — puhtus 97%, idan. 95% — kr. 47,6, inglise raiheinal — puhtus 97%, idan. 95% — kr. 46,7, keraheinal — puhtus 90%, idan. 95% — kr. 108,0—79,5.

Kõrsheinaseemnete suur hinnavahe meie ja taani omade vahel näitab, kui oda-vait suudab taani seemnekasvataja, arves-tamata kalleid Taani olusid, toota kõrs-heinaseemneid, juhtides ühtlasi meie põllu-pidaja tähelepanu asjaolule, kui võrd ma-janduslikult tulus ala on praeguste hindade juures kõrsheinaseemnekasvatus siseturu-tarbeks.

Tähtsamate seemnete hinnad kg.

Prices of Principal Seeds per Kg.

	1938			1937
	Eestis Kr.	% 1937 = 100	Taanis *) Kr.	Eestis Kr.
Suvinisu, diamant . . .	0,28-0,30	107	—	0,28
Oder, jõgeva 453 . . .	0,28-0,28	108—116	—	0,24
Oder, turukaup . . .	—	—	—	0,18-0,20
Kaer, kehra v. ja võit	0,20-0,22	100—110	—	0,20
Kaer, turukaup . . .	—	—	—	0,16-0,18
Punane ristik, turuk.	1,60-1,80	100	1,40	1,60-1,80
Rootsiristik, turukaup	—	—	—	1,80-2,10
Timut	1,0-1,25	166—167	0,65	0,6—0,8
Pärisaruhein	1,50	100	0,50	1,50
Kerahein	1,50-1,60	107	0,8—1,10	1,40
Inglise raihein	—	—	0,50	1,20
Aasnurmik	3,00	94	—	3,20
Söödapeet	1,50	94	0,30	1,60
Söödanaeris, östersun-dom	1,60	100	0,80	1,60
Söödanaeris, fähni	—	—	—	—
bostfeld	1,20	100	0,40	1,20
Söödakaal, bougholm	1,60	100	0,65	1,60
Söögiporgand, nantesi	6,00	94	—	6,40
Redis, või	4,00	100	—	4,00

Juur- ja köögi-viljataimede seemned.
Seeds of Root-crops and Vegetables.

M. a. söödapeediseemne-saagi tõttu jääb meil tä-navu söödapeediseemet kogumi üle omatarvitu-sest. Tuleb vedada sisse söödaporgandi- ja söödanaeriseemneid nagu

*) Taani hinnad on saadud „Dansk Frøkultur“ 100 kg hindadest cif Hamburg.

varengi. Sisseveovajadus ei ole aga suur. Kõõgiviljataimede seemneist peame importima söögiporgandi-, söögipeedi-, kapsa- ja teiste vähemtarvitatavate taimede seemneid, milliseid meil ei ole võimalik kasvatada, või millele seemnekasvatus on veel väike.

Juur- ja kõõgiviljataimede seemnete hinnad on jäänud tänavu m. a. tasemele. On tõusnud vaid aedherne seemnehind 25%; on langenud söödapeedil 6%, söögiporgandil ja siguril — 6% ning non + ultraredis kogumi 14%. Teiste tähtsamate seemnete kg-hinnad on jäänud endisiks.

Järeldusi. Tänavuseks külvihooajaks tuleb meil lisaks omile seemnetagavarule importida välismaalt odra- ja kaerakülvist. Imporditarvidus jääb arvatavasti väiksemaks m. a. -st. Välismai-

sed hinnad on ligikaudu samad nagu mullu. Siseturul on puhtsordiste teraviljakülviste hinnad tõusnud 7—16%.

Ristikuseemneist tuleb vedada sisse rootsiristikuga ja õige väikesel määral ka valge ristiku ja tavalise lutserni seemet. Hindadest on tõusnud siseturul rootsiristikuga seemne hind. Kõrshainte seemneist impordime kerahaina-, aasurmiku-, raiheinte ja aasrebasesabaseemet. Üldiselt on kõrshainte seemnete hinnad jäänud m. a. tasemele. On tõusnud õige tunduvalt (50—60%) timutiseemne hind.

Juur- ja kõõgiviljataimede seemneist peame importima väikesel määral porgandi-, söödanaeri-, söögipeedi-, kapsa- jne. seemneid. Siseturu hinnad on üldiselt endised, mõnedel kogumi langened 5—10%. Vaid aedhernel on tõusnud hind 25%.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

EESTI KAUPADE TURUSTAMISVÕIMALUSI LEEDUS.

MARKETING PROSPECTS OF ESTONIAN MERCHANDISES IN LITHUANIA.

Dr. A. Rannes.

Leedu osatähtsus Eesti üldväljakuu ka sisseveos on olnud pidevalt väike. Leetu eksporditud kaupade väärtus viimaseil aastail on moodustanud keskmiselt vaid 0,6% Eesti üldväljaveo väärtusest ning Leedust imporditud saaduste väärtus — ümmarguselt 0,5% Eesti üldsisseveo väärtusest. Võrreldes näit. Lätiga või Soomega on Leedu osatähtsus meie väliskaubanduses seega märksa väiksem. Sealjuures on Eesti-Leedu vaheline kaubandus lõppenud igal aastal Eesti kasuks. Peab tähendama koguni, et väljaveo ülekaal viimaseil aastail on osutanud järjekindlat tõusutendentsi. Kui Eesti-Leedu kaubandusbilanss, näit., 1935. a. näitas Eesti 51 tuh. kr. suurust aktiivasaldot, oli see järgmisel aastal 64 tuh. kr. ning mullu juba 166 tuh. kr. Mullu eksporditi Leetu Eestist kaupu kokku 572 tuh. kr. väärtuses, osteti sealt aga vaid 376 tuh. kr. eest.

Tuleb märkida, et ka Leedule osutub Eesti võrdlemisi väikese osatähtsusega kaubandusmaaks. Mullu moodustas sissevedu Eestist 0,4% Leedu üldsisseveost ning samuti 0,4% Leedu üldväljaveost. Ka Leedule on, näit., Läti märksa tähtsamaks kaubandusosaliseks kui Eesti.

Eesti-Leedu vahelise kaubanduse aluseks on kaubandusleping 6. V 34, milline on sõlmitud enamsoodustuse alusel ning näeb ette tollialandusi ka mõningale eesti kaupadele, nagu kunstsarv, aknaklaas, põlevkiviõli jm.

Tähtsamaiks eesti kaupadeks Leedu turul on põlevkivisaadused. Põlevkiviõli-eksport Leetu ulatus mullu 1148 tn-le 95 tuh. kr. väärtuses, olles e. a. 1129 tn 65 tuh. kr., millest nähtub, et põlevkiviõli eest saime mullu ka Leedus tunduvalt kõrgemat hinda kui varemail aastail. Olgu märgitud, et eriti kriisiaastail ostis meilt Leedu põlevkiviõli rohkesti, 1931. a. isegi

79% kogu väljaveost. Kriisile järgnevat aastail asusid õli väljaveomaist esikohale Saksa, siis Läti, Soome jt. Praegu moodustab Leedu küll vaid veidi rohkem kui 2% meie põlevkiviõli kogueksportidist; see ei tähenda aga veel, et põlevkiviõlimüük Leetu oleks koguselt vähenenud. Leedu osasuuruse langus on tingitud vaid teistemaade (Saksa) osatähtsuse võimsast tõusust viimaseil aastail.

Ka bituumeni alal on Leedu kaubatarvitajaks. Mullu müüdi bituumeni Leetu 471 tn ümmarguselt 40 tuh. kr. eest ehk 36% bituumeni üldväljaveoväärtusest m. a. Leedu on kujunenud meie põlevkivisaaduste alati-seks kaubatarvitajaks, ning asudes meie naabruses moodustab ta neile saadusile loomuliku väljaveopiirkonna.

Tähtsusest teisel kohal on meie tekstiiltööstuskaubad, milliseist on peamise tähtsusega puuvillalõng. Viimast müüdi Leetu mullu ligi 52 tuh. kr. eest. Varemäl aastail ulatus selle kauba eksport Leetu siiski kaugelt üle 100 tuh. kr. Meie kogu tekstiiltööstuskaupade eksportidist moodustab Leedu siiski vaid murdosa, ega tule seepärast olulisema välituruna ses suhtes kõne alla.

Leedu on ka meie trükipaberi välituruks; ent ka siin osutub Leedu osatähtsus võrdlemisi minimaalseks. Mullu müüdi Leetu trükipaberit 104 tn 54 tuh. kr. väärtuses, seega vaid 1,5% meie trükipaberi üldväljaveokogusest. Üsna väikesel määral müüdi Leetu ka kuivatuspaberit.

Ka kunstsarve alal on Leedu olnud meie alatiseks kaubatarvitajaks, kuid need ostud ei ole olnud kuigi suured. M. a. veeti välja Leetu 22 tn kunstsarve, mis moodustas vaid ligi 3% kunstsarve üldväljaveost tol aastal.

Mänksa olulisemat tähtsust etendab Leedu meie jõu- ja töömashinate ning põl-lutööriistade välituruna. Eesti metallitööstuse poolt valmistatud aurukatelde ning -masinate suhtes oli Leedu, näit., mullu ainsaks välituruks. Sama võime nentida ka rehepeksumasinate, atrade, kartulivõtmimasinate, hekslimasinate jm. väljaveo kohta.

Ka telefoniaparatuuride kui ka nende osade ekspordis etendab Leedu silmapaistvat osa. Mullu oli Leedu meie telefoniaparatuuride välituruna tähtsusest kolmandal kohal.

Ei tule unustada mainimast Leedut kui tähelepanuväärivat väliturgu ka meie klaaskaubale. Tahvelklaasi müüdi mullu Leetu 30,4 tuh. kr. eest, moodustades 10% vastava kauba üldväljaveost. Õosklaaskaupa veeti mullu välja üldse ümmarguselt 17 tuh. kr. väärtuses, millest Leedu ostis 6 tuh. kr. eest ehk ca 35%.

Mainitud kaubad moodustavadki üldjoonis Eesti väljaveo Leetu. Reastades meie tähtsamaid eksportkaupu Leetu vastavate m. a. väärtussummade järgi saaksime järjestiku:

Põlevkivisaadused	135 000 kr.
Tekstiilkaubad	63 500 "
Jõu- ja töömashinad	60 200 "
Paberitööstuskaubad	55 800 "
Kunstsarv	50 000 "
Põllumajandusmasinad ja -riistad	48 800 "
Klaas	37 000 "
Telefoniaparatuurid j. n. osad	30 000 "
Metallkaup	25 000 "

Kolmest Balti riigist on Leedu kõige enam agraarriigi iseloomuga. Alles viimasel ajal alustati Leedus üksikute tööstuste ülesehitamisega. Valitsus püüab intensiiveerida põllumajandust. Ajakirjanduses võetakse järjest enam sõna selliste probleemide kohta, nagu: kodumaiste maapõuevarade ja jõulätete rakendusvõimalusi, liikluse motoriseerimine, põllumajanduse mehhaniseerimine jms. Eriti päevakorrale kenkis mõne aja eest Leedus elektrifitseerimisküsimus, milline muutub üha vajalikumaks, kuna Leedu tööstuse energiatarvitus kasvab jõudsalt.

Leedu väliskaubandusstruktuuri suhtes peame nentima, et väljavedu koosneb peamiselt põllumajandussaadusist, kuna sissevedu — eeskätt tööstussaadusist ning mitmesuguseist tööstuslikest toorainest ja kütteainest. Viimaseil aastail on leedu väliskaubandus elavnenu-d tunduvalt. Leedu väliskaubandusbilanss on viimaseil aastail olnud pidevalt aktiivne, alles 1937. a. bilanss kujunes Leedule passiivseks 4 milj. lit. suu-

ruses. Võrreldes 1936. a. suurenes eksport ca 10% ning import — 36,3%.

Tähtsamaiks välismaisiks kaupadeks Leedu siseturul on tekstiilkaubad, raud ja teras, masinad, mitmesugune metallkaup, kivisüsi, kunstväetis, tsement, mõnesugused maitseained, nagu sool, tubak jm. Kui meil Eestis tähtsa sisseveokaubana esineb suhkur (umbes 3,5 milj. kr. aastas), puudub see Leedus peagu täiesti, kuna Leedu katab siseturu-suhkrutarvitust vastava omamaise toodanguga. Leedus töötab praegu 2 suhkruvabrikut, tootes näit. mullu 28,5 milj. kg suhkrut. Oma suhkrutööstuse kaitseks on välismaise suhkru import piiratud miinimumini. Veetakse sisse ainult tükisuhkrut, kuid leedu suhkruvabrikul on kavatsus hakata ka tükisuhkrut valmistama kodumaal.

Leedu väljavedu, nagu öeldud, koosneb ca 80% agraraasadusist, eesotsas või, peekon, lina ja takud, elusloomad (peamiselt elussead), linaseemned, munad jm. Edukalt müüb Leedu välismaale ka metsamaterjali, tselluloosi ja vineeri.

Nagu Eestilgi, on Leedu tähtsamaiks kaubandusosalisiks Inglise ja Saksa. Inglise osatähtsus Leedu väljaveos oli mullu 46%, Saksa — 16%, kokku mõlemad riigid 62%. Inglise osasuurus Leedu üldsisseveos oli mullu 27% ning Saksa — 22%, kokku ligi 50%. Nii võime öelda, et kaugelt üle poole Leedu eksportkaubandusest on suunatud Inglise ja Saksa ning ümmarguselt pool kogu Leedu sisseveokaubandusest teotub Inglise ja Saksast. Elav kaubavahetus käib Leedul ka NSVL-ga, millise osatähtsus Leedu üldsisseveos oli mullu ligi 9% ning väljaveos — üle 5%.

Peale mainitud riikide etendavad Leedu sisseveos paljudest muist maist tähtsamat osa ka Belgia, Holland, P.-Am. Ühendriigid, Rootsi, Prantsuse, Taani ja Tšehhoslovakkia. Eesti osatähtsus piirdub ümmarguselt 0,4%, olles seega üsna minimaalne võrreldes teiste kaubandusosalistega Leedu üldsisseveos.

Peagu täielikult on aga puudunud senini Poola osa leedu sisseveokaubanduses. Leedu väliskaubanduse statistikas leidub üs-

na minimaalne arv kaubavahetuse kohta Poola-Danzigiga: m. a. võrdus sissevedu Poola-Danzigist 86 tuh. lit., mis moodustas vaid 0,04% Leedu üldsisseveost. Samasugune olukord on ka Poola osatähtsusega leedu väljaveokaubanduses. Vaen mainitud mõlema riigi vahel on halvanud seega tühtlasi ka nende maade vahelist kaubandusarengut täielikult.

Seevastu on Leedu sõlminud kaubalepinguid rea teiste riikidega. Alles hiljuti pidas Leedu uusi kaubanduslääbirääkimisi mitme riigiga. Näit., Saksaga peeti Berliinis hiljuti läbirääkimisi mõningate vahepealtekkinud raskuste üle seoses Leedu-Saksa kaubanduslepingu täitmisega, kus peamiselt käsitleti nende maade vahelise kaubanduse tasakaalustamisküsimust. K. a. veebr. kirjutati alla Leedu-Taani vahelisele kaubanduskokkuleppele. Samuti peeti läbirääkimisi kaubanduslepingu pikendamiseks Belgiaga, kus eeskätt püütakse leida võimalusi nende maade vahelise kaubanduse tasakaalustamiseks.

Vaatleme järgnevalt, milliste maadega tuleb Eestil võistelda Leedu turul. Väärtuselt meie suurima tähtsusega on põlevkivisaadused — põlevkiviõli ja bituumen. Meie põlevkiviõli on Leedus, nagu mujalgi, osutunud esmajärguliseks immutusõlilis liipreile ja puuehitisile. Põlevkivibituumenitarvitus on levimas eeskätt katusepapi- ning katuselakitööstuses, kuid ka teedeehituse juures. Meie põlevkivisaadusil Leedu turul on ses suhtes rahuldavaid väljavateid, eriti mis puutub meie immutusõlisse, milline kvaliteedilt kui ka hinnalt suudab võistelda edukalt teiste immutusõlidega. Põlevkivibituumenile osutub aga võistlejaks naftabituumen, millist veetakse Leetu Saksast, Hollandist kui ka Britist.

Hoopis raskem on olukord meie tekstiilkaupadel Leedus. Sel alal kohtame Leedus rida suuri võistlejaid. Kõigepealt on suurimaks Leedu varustajaks puuvillalõngaga Inglise; mullu veeti seda kaupa Inglise Leetu 6,8 milj. lit. väärtuses, moodustades 85% kogu vastava kauba sisseveost Leetu. Peale Inglise varustavad puu-

villalõngaga Leedut ka Läti (umbes 4 korda rohkem kui Eesti), P.-Am. Ühendriigid, Holland, NSVL, Saksa, Prantsuse jm. riigid.

Ka jõu- ja töömasinate alal oleme Leedu suhtes võrdlemisi väikese tähtsusega varustajad. Aurukatelde sissevedu Leetu toimub eeskätt Saksast (ca 60%) ning Tšehhoslovakkiaist. Peab siiski tähendama, et aurukatelde alal on Eesti Leedus oma seisukohta suutnud kaitsta heade tulemustega; mullu moodustas eesti aurukatelde osatähtsus Leedu vastavas sisseveos vaatamata mitmesugusele raskusile siiski ümmarguselt 20%. Leedu varustamises põllumajandusmasinate ja -riistadega omavad Eestist kaugelt määravamalt tähtsust mitmed teised riigid, eesotsas Saksa, Inglise, Taani ja Belgia.

Mis puutub meie paberitööstuskaupadesse, siis on ka sel alal Eesti Leedule võrdlemisi väikese tähtsusega. Mullu ostis Leedu välismaalt üle 2,5 milj. lit. eest paberit, millest ligemale 1 milj. lit. langes Saksa arvele, üle 300 tuh. lit. — Inglisele, teist sama palju Belgiale, umbes 240 tuh. lit. Rootsile jne. Ka Lätist ostis Leedu paberitööstuskaupa märksa rohkem kui Eestist, nimelt 205 tuh. lit. eest (Eestist — 91 tuh. lit. väärtuses).

Tahvelklaasi alal on Leedu Eestile märksa tähtsamaks turuks kui Eesti tahvelklaasi importmaana Leedu suhtes. Eesti tahvelklaas moodustas, näit., mullu vastava kauba sisseveost Leedus vaid 5%. Kaugelt suuremaid koguseid tahvelklaasi veeti Leetu sisse NSVL-st, Lätist, Belgiast ja Saksast. Seevastu osutub Eesti kunstsarve alal Leedu tähtsaimaks varustajaks.

Hoopis väikese tähtsusega on Leedule ka mitmesuguse metallkauba ning telefoniaparatuuride ja nende osade sissevedu Eestist, kuna Leedu peavarustajaks osutub ka sel alal Saksa, ent ka rida teisi riike, nagu Inglise, Tšehhoslovakkia, Belgia jt.

Kokkuvõttes võime kõigepealt öelda, et

eesti kaubad on Leedus peagu eranditult tööstuskaubad. Siinjuures peame aga nentima, et eesti ekspordikoostis Leetu on mitte üksnes võrdlemisi väikese ulatusega, vaid ka koguselt ja väärtuselt, peale vast mõningate erandite, üldiselt usna tagasihoidlik ning ulatub vaid mõnesajale tuh. kroonile. Peale meie metallitööstuse ekspordikaupade — aurukatlad, põllutööstusmasinad ja -riistad jm. — on kõik teised eesti ekspordikaubad leidnud mujal palju suuremat ja avaramat turgu kui Leedus. Näit. on ju meie põlevkivisaaduste peamiseks turudeks Saksa ja Läti, kelledega võrreldes Leedu osatähtsus on võrdlemisi väike. Samuti on olukord meie triikipaberi, tekstiilkauba, tahvelklaasi, kunstsarvega jm. See on ka arusaadav, arvestades Eesti ja Leedu majandus- kui ka väliskaubandusstruktuuri. Eesti, olles Leedust märksa enam industrialiseeritud, veab oma põllumajandusülejätkide kõrval välismaale rohkemasti ka tööstuskaupu. Leedu ekspord koosneb aga peamiselt ainult põllumajandussaadustist ning need vähesed tööstussaadused, milliseid ekspordib Leedu, on samad, milliseid ekspordib Eestigi (tselluloos, vineer). Selliste tingimuste juures ei saa loomulikult nende maade vaheline kaubandus areneda kuigi tõhusalt, kuna ei ole küllaldasi võimalusi kaubavahetuse teel rahuldada üksteise tarbeid. Leedu ostab tööstuskaupu peamiselt sealt, kuhu saab vastutasuks mahutada omi põllumajandussaadusi; sel puuduvad tal Eestis aga väljavaated.

Ka siis, kui Poola-Leedu kaubandussuhted kujunevad normaalseiks, peaks meie kaupade minek jätkuma. Meie turustatavate kaupade kogus Leedus on niivõrd väike ning iseloomult selline, mis lubab tõenäoliselt ka vastava Poola võistluse korral Leedu turul jätkata meie kaupade ekspordi Leetu vähemalt endises ulatuses. Pealegi ostab Poola ise meilt mõningaid kaupu, milliseid müüme ka Leetu, näit., kunstsarv, puuvillalõng, linane riie, ka piimandusmasinaid jne.

MOOTORSÕIDUKITE LIKLEMINE ÜLE PIIRI.

MOTOR VEHICLES HAVING CROSSED ESTONIAN BORDER.

Välismaised mootorsõidukid külastavad Eestit aasta-aastalt järjest suuremal arvul:

Välismaalt sõitis Eestisse:

1937	566	mootorsõidukit,	viibides	meil	3 915	päeva
1936	450	"	"	"	3 645	"
1935	304	"	"	"	4 196	"
1934	280	"	"	"	3 515	"
1933	208	"	"	"	931	"

Viimasel aastal tuli Eestisse mootorsõidukeid e. a.-st enam 25,7%. Suurenes ka mootorsõidukite Eestis viibimisaeg, kuid märksa vähem, mis näitab, et mootorsõidukid viibisid Eestis viimasel aastal lühemat aega kui varem. Keskmiselt viibis iga mootorsõiduk Eestis 1937. a. 6,9 päeva, e. a. — 8,1 päeva.

Suurem osa sissesõitnud mootorsõidukeid olid sõiduautod:

1937. sõitis välismaalt Eestisse:

482 sõiduautot	8 veoautot
65 mootorratast	1 sanitaarauto
2 autobest	1 surnuveoauto

Peale selle käis Eestis veel 9 välismaalast jalgrattal.

Elavamaks sissesõiduajaks oli periood maist okt., kusjuures juulis oli sissesõitnute arv suurim — 160. Sissesõitjad olid pärit 25 riigist. Suuremal arvul tuli mootorsõidukeid järgnevaist riigist:

Lätist	209	Rootsist	49
Soomest	94	Prantsusest	21
Saksast	83	Ingliseest	27

Eestist käis 1937. a. välismaal 139 mootorsõidukit, neist oli 109 sõiduautot, 17 autobust, 12 mootorratast ja 1 veoauto. Aasta varem käis meilt välismaal 127 mootorsõidukit. Meie mootorsõidukid viibisid välismaal kokku 2 476 päeva, seega keskmiselt sõiduki kohta 17 päeva. Aasta varem tuli keskmiseks viibimisaajaks sõiduki kohta 26 päeva.

JALGRATASTE ARV. — NUMBER OF BICYCLES.

Viimase viie aasta jooksul on liikvelolevate jalgrataste arv kasvanud jõudsalt:

Jalgrataste arv.

	1937	1936	1935	1934	1933
Linnades	23 764	20 257	18 202	18 787	18 760
Aleveis	2 967	2 259	1 975	1 737	1 595
Maades	105 061	80 241	68 850	62 760	58 866
Kokku	131 792	102 757	89 027	83 284	79 221

Eriti hoogus oli jalgrataste juurdekasv 2 viimasel aastal. 1937. a. tõusis jalgratas-

te arv 131 792, olles suurem e. a.-st 26,1%. 1936. a. juurdekasv ulatus 15,3%-ni. Saja elaniku kohta tuli 1937. a. 11,6 jalgratast. Kogu jalgratastest asub 79,7% maades, 18,1% linnades ja 2,2% aleveis. Maades tuleb iga 100 elaniku kohta 13,7 ja linnades 6,9 jalgratast. Jalgrataste arv suureneb igal aastal peamiselt maade arvel; nii läks viimase aasta juurdekasvust 85,4% maadesse. Maades suurenes jalgrataste arv 30,9%, linnades — 17,3%.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Impordi reguleerimiskomisjonil viimasel koosolekul ei pooldatud ühe puuvilla- ja kunstiindistööstuse suurettevõtte soovi suurema arvu kudumistelgede sisseveoks põhjendusega, et turg nende toodete alal on juba küllalt rahuldatud ja kooramatud isegi üle. Rahuldati mõningate trikoo- ja villakudumistöökodade soove mood-

sate masinate sisseveoks, millised võimaldavad tööstusele ajakohaste uute kaupade valmistamist ja masinate-pargi rakendamist nimetatud aladel. Masinate ostu koguväärtus moodustab 38 000 kr-se kogusumma, millest 82% langeb ostudele Saksast.

● Majandusminister, vaadanud läbi soovivaldused villase lõnga sisseveo-

koguse (-kontingendi) asjus käesolevaks aastaks, otsustas lubada k. a. vedada sisse villast lõnga samal määral, nagu m. a. Kontingendi ositamine importöride vahel tuleb anda kaupmeeskonna osas Üleriiklikule Kaupmeeste Seltside Kesklidule ja töösturite osas — Üleriiklikule Tekstiiltöösturite Ühingule.

● Liiva-, klaaspaperi- ja smirgelriide-tööstus „Roberan” — T/ü. Roger & Ko, Tallinnas, poolt esitatud märgukirja puhul kõrgendada liiva- ja klaaspaperi ning smirgelriide sisseveotollmaksu on Kaubandus-tööstus- ja Käsitööstuskojad teatanud Majandusministeeriumile, et nemad pooldavad ettevõtte soovi, mistõttu Majandusministeerium, märgukirja autori soovi pooldades, andis küsimuse vastavale komisjonile Tollipõhitariifide seaduse täiendamiseks.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● R. Veber'ile, Tallinnas, Lutheri 48 portselanitööstuse „Ultra” sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 15 töölist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 9,3 hj. Valmistatakse laua- ja kööginõusid, dekoratiiv-, tehnilisi- ja sanitaaresemeid.

● A. Otsalu'le, Tallinnas, Liivalaia 33 puutööstustöökoja sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölist. Jõuandjaks 2,7 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesugust mööblit ja ruumide sisustusesemeid.

● A. Viilo'le, Mustjala vallas, Saaremaal, saeveski sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab

tööd 15 töölist. Jõuandjaks 25 hj. lokomobiil. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali.

● M. Mundi'le, Muhu-Liival, Saaremaal, saeveski sisseeadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 4 töölist. Jõuandjaks 13 hj. naftamootor. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali.

● Saarde Põllumajandusliku tööstusosaühingule, Kilingi-Nõmme alevis, Aia 6 töö- ja sepikoja ning kõrvalruumide ehitamiseks villakraasimis- ja ketramis-, toorlinapuhastamis- ning lauavabriku juures. Ettevõttes leiab tööd 30 töölist. Jõuandjaks 100 hj. lokomobiil. Ettevõtte kraasib ja ketrab villa, puhastab toorlina ja valmistab mitmesugust ehitusmaterjali.

● N. Düüna'le, Torgu vallas, Saaremaal, saeveski sisseeadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 14 töölist. Jõuandjaks 8 hj. lokomobiil. Valmistatakse igasugu ehitusmaterjali.

● E. Saar'ele, Tallinnas, Oskari 4-a., mehaanilise puutööstuse ümberkorraldamiseks ja sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 15 töölist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 16,5 hj. Valmistatakse igasugu jalanõudeliiste ja -kontsi.

● J. Berg'ile, Tallinnas, Harju 30 asuva peennahatööstuse ümberkorraldamiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölist. Jõuandjaks 1,75 hj. elektrimootor. Valmistatakse kohvreid, käekotte, rahataske, portfelle jms. peennahatooteid.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER. MARKET.

M. n. avaldus maailmaturul võihindade nõrgenemine. Nii noteeriti taami võihinnaks Londonis 118 š cwt e. n. 124 š vastu, Eesti võihinnaks noteeriti 113—115 š ja soome võihinnaks 114—116 š cwt, s. o. 5 š cwt-lt madalamalt kui nädal varem. Ka Saksast saadav hind näitas nõrgenemist. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahekorra kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihinnaks 152

s. kg framko saatejaam, s. o. 9 s. madalamalt kui e. n. Turutendents vaikne.

Et võihinnas esineb võrdlemisi korrapäraselt hooajalist liikumist, tuleb käesolevat hinnatõrjumist arvestada kui hooajalist nähtust. Näib isegi olevat tõenäone, et võihinnaliikumine toimub välisurul kevadkuil veelgi pisut nõrgenevas suunas, kuna pakumine euroopa karjamajandusmaals on näidanud elavnemist.

(Järg lk. 239)

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 3	21/III	14/III	o/o	Veebruar		English Nomenclature see No. 3	21/III	14/III	o/o	Veebruar	
	27/III	20/III		1938	1937		1938	1937			
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (Börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
1. Rukis	16,00	16,00	0	10,00	14,80	79. Lambaliha, esim. veer.	75	75	0	75	80
2. Nisu	21,25	21,25	0	21,25	24,00	80. " tag.	85	85	0	85	90
3. Oder, sõõda	18,50	18,50	0	17,75	16,80	81. Searasv, sulatamata	115	115	0	115	115
4. Kaer	15,50	15,50	0	14,75	13,95	82. " sulatatud	140	140	0	140	140
5. Rukkijahu	18,85	17,68	+6,8	17,75	16,80	83. Loomarasv, sulatamata	85	85	0	65	65
6. Rukkipüü	26,63	26,13	+1,0	26,13	21,50	84. " sulatatud	80	80	0	80	80
7. Nisupüü (kõrgem sort)	49,00	49,00	0	49,00	45,83	85. Heeringad	55	55	0	55	55
8. Kartulid, söögi	2,75 ¹⁾	2,75 ¹⁾	0	2,65 ²⁾	2,48 ³⁾	85-a " Besti ertvalik	—	—	—	—	—
9. " piirituse	2,35	2,35	0	2,25	2,10 ⁴⁾	86. Raimed, värsked	27	27	0	29	38
10. Kartulitärklis	24,00	24,00	0	24,00	23,00	87. Kilud, värsked	—	45	—	50	30
11. Juust, Sveitsi (kg)	1,35	1,35	0	1,35	1,25	88. Ristikhein	6,7	7,3	-8,2	6,5	6,7
12. Taimevõli (kg)	0,78	0,78	0	80,00	81,34	89. Aasahein	4,9	4,9	0	5,2	5,4
13. Suhkur	43,68	43,68	0	43,98	44,98	90. Põletispuud, kase (m ³)	845	880	-4,0	880	845
14. Sool	2,40	2,40	0	2,40	2,50	91. " männi	568	568	0	563	528
15. Riis, Burma II	47,00	47,00	0	47,00	46,00	92. Petroluum (lt)	16	16	0	16	12
16. Tee, or. Pek., Tseilon (kg)	5,80	5,80	0	5,80	5,75	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
17. Kohv, Rio, Santos	2,98	2,98	0	2,98	4,68	Rukis — (kr. kv.)					
18. Kakao, Hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	93. Hamburg (La Plata)	16,04	16,75	-0,7	16,95	16,77
19. Heering., S. Matties (tunn)	52,00	52,00	0	52,00	48,50	94. Chicago	9,40	9,75	-3,6	10,67	15,97
20. " Matius	58,00	58,00	0	58,00	52,50	95. Winnipeg	10,07	10,59	-5,6	11,98	15,53
21. Palgid, kuusk, mänd (thm)	17,00	17,00	0	18,00	19,00	Nisu — (kr. kv.)					
22. Paberipuu (rm)	10,50	10,50	0	10,50	7,25	96. Hamburg (Manitoba I)	21,37	21,59	-1,0	22,80	20,69
23. Saet. mat., mänd u/s (thm)	37,00	37,00	0	38,50	42,00	97. Liverpool	13,28	13,98	-5,0	16,07	16,99
24. Telliskivid (1000 tk.)	—	—	—	—	46,00	98. Chicago	11,51	11,64	-1,2	12,41	18,07
25. Sillikaatkivid (1000 tk.)	42,00	42,00	0	42,00	39,20	99. Winnipeg	15,59	15,88	-1,9	16,84	17,11
26. Tsement (tunn 170 kg ¹⁾)	5,85	5,85	0	5,85	6,25	Mais — (kr. kv.)					
26a. Tsem. paberikot. (170 kg ¹⁾)	5,15	5,15	0	5,15	5,68	100. Chicago	8,63	8,46	+2,0	8,41	15,45
27. Lubi	2,20 ²⁾	2,20 ²⁾	0	2,20 ²⁾	2,77	Pihm lahtiselt Tallinn (snt. lt.)					
28. Tsinkvalge (kg)	0,45	0,48	-13,7	0,55	0,52	101. I v. piimakauplustele	18	13	0	18	12
29. Ooker (kg)	0,20	0,23	0	0,23	0,23	102. I v. piimatööstustele	12	12	0	12	11
30. Värnits	63,50	63,50	0	64,50	67,00	103. II v. piimakauplustele	11	11	0	11	10,5
31. Linaseeme, õli tootmiseks	—	—	—	—	16,50	104. II v. piimatööstustele	10	10	0	10	9,5
32. Ölikoogid, linaseemne	15,25	15,25	0	15,25	13,18	Või (snt. kg)					
33. Nisukiid	12,50	12,50	0	12,25	10,00	105. Tallinn	162	161	-5,8	159	138
34. Superfosfaat, 18-20%	5,40	5,40	0	5,40	4,80	106. Kindlustatud hind	190	190	0	190	180
35. Kaalisool, 40%	11,70	11,70	0	11,70	10,60	Londonis.					
36. Fosforiit, eesti	3,35	3,35	0	3,35	3,20	107. Taani	210	221	-5,0	226	212
37. Nitrofoska	24,50	24,50	0	24,50	23,40	108. Eesti	—	—	—	—	—
38. Raud, sordi	22,00	22,00	0	22,00	18,33	109. Läti	—	—	—	—	—
39. Teras, vedru	32,00	32,00	0	32,00	24,00	110. Leedu	214	214	0	205	—
40. Ingliseina	427,50	427,50	0	435,00	487,50	111. U-Meremaa	214	214	0	201	159
41. Seatina	47,50	47,50	0	50,18	62,17	Manchesteris.					
42. Vaskplekk, punane	225,00	225,00	0	225,00	208,33	112. Taani	213	223	-4,5	230	219
43. " valge	195,00	195,00	0	195,00	170,00	113. Eesti	208	212	-4,3	205	180
44. Tsinkplekk	77,50	77,50	0	77,50	70,00	114. Läti	208	212	-4,3	205	180
45. Puuvillariie, bjäs (mtr)	0,57	0,57	0	0,57	0,58	115. Soome	205	214	-4,2	210	197
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	116. Rootsi	205	214	-4,2	210	199
47. " ameer. n. I. s.	2,75	2,75	0	2,75	2,70	117. Kopenhaagenis — Taani	165	175	-5,7	181	189
48. Paber, rotatsioon	23,20	23,20	0	23,20	23,20	Peekon. (snt. kg)					
49. Kivitsi, auru, Newcastle	3,15	3,15	0	3,15	2,77	118. Tallinn 60 — 72 kg I s.	87 ⁵⁾	87 ⁴⁾	0	87	91
50. " sepa	3,65	3,65	0	3,65	3,25	119. " { 55,5—59,5 " " }	82 ⁵⁾	82 ⁴⁾	0	82	86
51. Põlevkivi, 1-a s.	0,90	0,90	0	0,90	0,80	120. " { 72,5—75,0 " " }	78 ⁵⁾	78 ⁴⁾	0	78	82
52. Turvas	1,00	1,00	0	1,00	0,90	Londonis (kõrgem not.)					
53. Põlevkiviõli	5,80	5,80	0	5,80	5,10	121. Taani	184	182	+1,1	179	153
54. Kütteõli, o/ü. „E. Kiviõli“	6,75	6,75	0	6,75	5,10	122. Eesti	160	166	+1,8	169	148
55. Kivitõrv	19,00	19,00	0	19,00	19,00	123. Läti	169	166	+1,3	159	143
56. Nafta	14,25	14,25	0	14,25	10,50	124. Leedu	169	166	+1,3	159	143
57. Petroluum, Ameerika	15,50	15,50	0	15,50	12,00	125. Rootsi	178	178	0	179	162
58. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,31	0,31	0	0,31	0,28	126. Iiri	185	185	0	179	162
59. " Kiviõli „Estolin“ (lt)	0,31	0,31	0	0,32	0,29	127. Poola	169	166	+1,3	159	143
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
60. Rukkijahu	13,2	17,5	+4,0	17,5	15,0	Lina — Võru-Petsari.					
61. Sepikujahu	27,5	27,5	0	27,5	29,0	128. Ristna (R)	111	111	0	117	132
62. Mann	50	50	0	50	50	129. Hoffsdreiband (HD)	102	102	0	108	123
63. Kartulijahu	30	30	0	30	28	130. Dreiband (D)	98	98	0	99	114
64. Kartulid	4,8	4,8	0	4,7	4,5	131. Ordin-dreiband (OD)	84	84	0	90	105
65. Suhkur	46	46	0	46	46	132. L.-ordin-dreib. (LOD)	75	75	0	81	96
66. Sool	5	5	0	5	5	133. Takuprakk (H)	66	66	0	72	87
67. Pihm, lt. II valik lahtine	13	13	0	13	12	Mujal Eestis.					
68. Lauavõli	205	205	0	205	190	134. Ristna (R)	109	109	0	115	129
69. Kõõgivõli	180	180	0	183	166	135. Hoffsdreiband (HD)	100	100	0	106	120
70. Koor, rõõsk (liter)	110	110	0	110	110	136. Dreiband (D)	91	91	0	97	111
71. " hapu	110	110	0	110	100	137. Ordin-dreiband (OD)	82	82	0	88	102
72. Kanamunad (paar)	10	10	0	10	18	138. L.-ordin-dreib. (LOD)	73	73	0	79	93
73. Sealiha, keeduliha	95	95	0	95	95	139. Takuprakk (H)	64	64	0	70	84
74. " praeliha	110	110	0	110	110						
75. Loomaliha, supiliha	65	65	0	65	55						
76. " praeliha	85	80	0	80	70						
77. Vaskaliha, esim. veer.	50	50	0	50	53						
78. " tag.	65	65	0	75	65						

1) fr. Rakvere; 2) ühes teedemaksuga; 3) 28.III-3./IV; 4) 21.III-27.III; 5) Virumaa raudteef. 6) raudteejaamades; 7) tööstuse; 8) fr. Tamsalu.

Võitagarade seis Inglises oli märtsi keskel 475 000 kasti m. a. sama aja 715 000 kasti vastu. Seega on võitagarad tänavu tunduvat väiksemad kui m. a., kuid pisut suuremad kui 1936. a. samal ajal, mil arvestati võitagarade seisu 400 000 kastile.

Või sissevedu Inglisse oli k. a. veebr. 858 519 cwt m. a. sama kuu 677 051 cwt vastu. Seega suurenes võiimport veebr. 27%,

seda peamiselt Austraalia ja Uus-Meremaa või-pakkumise suurenemise tõttu. K. a. esimene 2 kuu jooksul tõusis võiimport 1 536 274 cwt-le m. a. sama aja 1 487 784 cwt vastu, suurenedes 3%. Või sissevedu suurenes Austraaliast, Uus-Meremaalt, Rootsist, Poolast, Lätist, Eestist ja Leedust, kuna teistest maist vähenes.

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuturuseisundi kujunemine on tavaliselt palju stabiilsem, kui võime tähendada võituru kohta. Viimane nähtus avaldub kujukalt meie juustuhindade noteeringuis, millised juba kauemat aega on püsinud enam-vähem ühtlased. Nii noteeriti esmaspäeval šveitsi juustu hindadeks endiselt:

Ühes riikliku kvaliteedipreemiaga saavad juustutööstused šveitsi juustu eest järgmist hinda:

12 A	112 s kg	12 B	109 s kg
11 A	110 "	11 B	107 "

12 A	142 s kg	11 A	135 s kg
12 B	134 "	11 B	122 "

Siseturujuustu-hinnaks noteeriti:

šveitsi	135 s kg	bakstoini	100 s kg
hollandi	100 "	konserv	135 "

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul on seisund pisut kõvenenud. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis tõusis 2 š tsn-lt. Hinnatõus oli tingitud inglise peekoni pakkumise lõdvenemisest. Ühtlasi hakkavad avaldama ka mõju lähenevad kevadpühad.

K. n. maksavad eksporttapamajad seakavatajale peekonsigade eest endiselt järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	87	82		
55,5—59 "	82	78		Siseturuhinnad
72,5—79 "	82	78		
75,5—80 "	78	74		

ja elussigade eest:

90—120 kg eluskaal	60 s. kg
121—160 " " "	65 " "
üle 160 " " "	60 " "

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. oli veiste pakkumine veidi alla keskmist. Nõudmine veiselihale kaubavahetusele vaatamata tagasihoidlik, kuna ostjaskond kasustab suuremal määral hooaegset kaupa — vasikalihha. Hinnas kõvenesid veidi pullid. Eluleval nädalal kaldub tendents veiselihha kg-lt 2—3 s kõvenemisele.

Nädala keskmiselt maksus veiselihha suur-müügil.

Pulliliha (elusk. üle 400 kg) rammusail 54—56 s ja keskmisil 52—54 s kg. Eluskaalu järgi 32—35 s kg.

Pulliliha (elusk. alla 400 kg): rammusail 52—53 s, keskmisil (eksport) 52—53 s ja lahjadel 49—51 s kg. Väiksemate pullide eluskaaluhinnad 30—31 s kg.

Lehma ja härjalihha: nuumatul 55—58 s, rammusail 48—52 s, keskmisil 43—46 s ja lahjadel 40—43 s kg. Eluskaaluhinnad sõltuvalt rammususest 20—24—29—33 s kg.

Mullikalihha nuumatul 55—58 s, rammusail 52—53 s, keskmisil 51—52 s ja lahjadel 40—43 s kg. Eluskaaluhinnad 22—30—31—34 s kg.

Turustades veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb eeltoodud liha-kg hinnale arvata juurde keskmiselt 12 s.

Vasikate pakkumine rohke. Nõudmine rahuldav. Tapetud kaup ühes nahaga maksus: nuumatud 55—65 s, rammusad 48—53 s, keskmised 45—48 s ja lahjad 42—45 s kg.

Elusvasikad sõltuvalt rammususest 27—30—34—42 s kg. Eeloleval nädalal on loota nimetatud hindade püsimist.

Lammaste pakkumine väike, nõudmine hea. Siseturul maksusid tapetud lambad: rammusad 60—70 s ja keskmised 55—60 s kg.

Ekspordilambalihale noteeriti endine hind, s. o. liha headuse järgi 100—105 s kg, ning eluskaaluhind franko saatejaam 44—47 s kg.

Sigade pakkumine keskmine. Nädalas turustati 818 siga. Nõudmine rahuldav. Tapetud sead maksusid: noored 77—78 s, lihasead 75—77, rasvasead 72—74 s, vanad emised 67—70 senti ja peekonkaalulised 77—78 s kg. Elus-sigade hind 58 s piires kg. Tendents püsiv.

Nahkade hinnad. Veisenahad maksuvad endist hinda, s. o. I sort 70 s ja II sort 63 s kg. Teise sordi hulka kuuluvad nahad, millel on üle 4 tõuguangu. Vasikanaha-hind nõrgenes 25 s tk-lt. Nii maksusid vasikanahad kr. 3.50 tk. e. n. kr. 3.75 vastu. Suuremad nahad kaalus üle 3,5 kg — ühe kg hind kr 1.05. Lambanahad 2.50—3.75 kr tk ning hind sõltub vil-

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1938. a.	1937. a.	1936. a.
	21./III 27./III 1938	14./III 20./III 1938	1./I kuni 27./III	1./I kuni 28./III	1./I kuni 29./III
VOI (tonni) Butter (tons)	170,6	138,0	1931,5	1741,9	1358,3
Sellest:					
Saksa . . .	39,6	33,7	685,2	763,0	563,2
Inglise . .	137,0	99,1	1241,6	808,5	701,9
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	—	180	328	—	45
Sellest:					
Inglise . .	—	180	327,6	—	—
Saksa . . .	—	—	0,4	—	43,9
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	38,3	42,5	460,7	506,8	620,2
LINA (tonni) Flax (tons)	16,9	301,8	1701,8	2553,8	2554,7
Sellest:					
Inglise . .	10,2	202,4	1076,3	975,7	1443,9
Belgiase . .	—	—	—	110,2	20,6
Soome . . .	6,7	20,9	98,5	151,9	319,3
Saksa . . .	—	—	4,9	743,8	90,8
Prantsusse .	—	78,6	319,3	491,8	598,0

last. Hobusenahad kaalus alla 17 kg — 8 kr tk ning suuremad — 12.50 kr tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturul kestab hooajaline hindade langus. Toodangu suurenemisega on käinud kaasas pakkumise tõus ning ühtlasi hindade tunduv nõrgenemine võrreldes märtsi algusega. Vällisturult saadavate hindade alusel võinuks meie ekspordimunade hinda noteerida m. n. 43 s kg franko kogumispunkt märtsi alguse 100 s vastu. Seega on kanamunahinnad nõrgenenud märtsi jooksul üle 50%. Kuna aga Valitsuse otsusega kindlustati ekspordimunade hinnaks 65 s kg franko kogumispunkt, ei puuduta hinnalangus vällisturul kevadkuul ekspordimunade tootjaid.

Kanamunade sissevedu Inglise (tuh. tosinais) oli k. a. veebr. 20 447 m. a. sama aja 12 778 vastu, suurenedes seega 60%. K. a.

esimese 2 kuu jooksul veeti Inglise mune (tuh. tos.) 39 165 m. a. sama aja 31 852 vastu. Seega oli kanamunade sissevedu 2 esimese kuu jooksul Inglise 23% suurem kui m. a. samal ajal. Seega munade pakkumine maailmaturul töötab tänava kujuneda elavamaks kui m. a.

Siseturul maksusid kanamunad s paar:

Tallinnas	8—11
Tartus	9—11
Viljandis	8—10
Pärnus	9—11
Valgas	9—10
Rakveres	9—10
Võrus	10—11
Narvas	9—13

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 28. märtsil s. a. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 13 s. l. ja müügil piim-

matööstustele 12 senti liter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 s. l. ja müügil piimatööstustele 10 s liter.

Mõned piimakauplused Tallinnas tahavad

piimahinda viia 1 sendi võrra madalamale, põhjendades seda sellega, et igal kevadel piim minevat odavamaks. Kuna praegu aga piimapakkumine ei ole veel liiga suur, siis talupidajad jätavad niisugused kauplused tihti piimast ilma või viivad sinna vähem piima.

Mis puutub tänavusse piimahinda, siis on see praegu 1 sendi võrra kõrgem kui möödunud aastal samal ajal, mil talupidajad said II valiku rööskpiimast 10 senti liitrist. Loomajõusöödad on aga võrreldes m. a. tõusnud 3—4 senti kilokt. Karjakontrolli andmetel toodab 1 sü ehk 1 kg vilja keskmiselt 1,2 kg piima kontrollkarjades. Teistes karjades on 1 sü tootmisvõime veelgi

madalam, ulatudes veidi üle 1 kg piima 1 sü kohta. Toodud arvestus näitab, et piimahind peaks praegusest olema palju kõrgem ega tohiks ikõne alla tulla piimahinna alandamine enne karjade väljalaskmist kevadel.

Väikemüügil maksus piim linnades piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	18—19	—	15—16	13
Tartu	14—16	12—13	—	10
Narva	15	—	—	11
Pärnu	17—18	13	—	12
Rakvere	15	—	—	11
Viljandi	15	—	—	12
Valga	15	—	—	10
Võru	—	—	—	10—11
Kuressaare	—	—	—	10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturg on endiselt nõrk ja hinnad näitasid võrreldes e. n. tasemega langust. Turuolukorra nõrgenemisele aitab kaasa peale soodsate looduslike kasvutingimuste tähtsamais karjakasvatustasemais viimasel ajal veel austraalia nisu pakkumise suurenemine. Vaatamata toitviljahinna nõrgenemisele liigub maisihind viimasel nädalail tõususuunas.

M. n. kohta noteeriti tähtsamail teraviljaturgudel järgmised hinnad kr. kv (sulgudes e. n. keskmised noteeringud):

Nisu: Chicago 11.51 (11.64), Winnipeg 15.90 (15.58), Hambrug 21.37 (21.59), Liverpool 13.29 (13.93).

Rukis: Chicago 9.40 (9.75), Winnipeg 10.07 (10.59), Hamburg 16.64 (16.75).

Mais: Chicago 8.63 (8.46).

Hiljutitoimunud rukkihinna tõstmisele järgnes müüdi ka samaalustuslik jahude kallinemine, ja praegune rukkijahude hind suuremüügil ületab 1 s. kg-lt e. n. taseme. Kuna suuremail leivatööstusil oli varem sisseostetud jahutagavaru, ei järgnenud jahukallinemisele otse leivahinna tõus, vaid leiba müüdi endise hinnaga. Leivahinna tõustmise aeg ja ulatus ei ole veel selgunud, kuid läbirääkimised on üksikute pagarite ja leivatööstuste

vahel käimas, sest hinnatõus tahetakse panna kehtima ühtlases ulatuses ja ühel ajal.

Suuremüügihinnad börsikomitee hindade noteerimiskomisjoni koosolekul 23. III jäid peale rukkijahuhinna kallinemise e. n. tasemele ja olid teraviljul kr. kv: rukis 16, nisu 20—22,50, toitoder 18—19, kaer 15,50.

Jahude hinnad on järgmised:

	Puhk ja Pojad	A/S. Rotermanni
	suurveski	tehased
Rukkijahu	18.20—19.50	18.50
Rukkipiivil	26	26.50—28
Nisupiivil	27—43	27—43

Ka üksikuil turgudel väikemüügihindades on märgatav rukki ja rukkijahu väike kallinemine. Nii tõusis rukis ja rukkijahu Tartus 1 s., ja Valgas 0,5 s. kg-lt. Teisel turgudel ei ole veel hiljutine Viljasalve väljamüügihinna tõstmine avaldanud mõju. Väikemüügihinnad olid üksikuil turgudel järgmised:

	Tal- linn	Tartu	Vil- jandi	Pärnu	Valga
rukis	20	17	16	15	16
nisu	25	22	22	20	22
oder	20	17	18	17	15
kaer	18	15	15	13	13
rukkijahu	20	19	18	17	18.5
seplikujahu	34	29	30	27	29

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturul on seisund endiselt vaikne ja tehingud on vähe, kuigi šoti turul on märgitud nõudmist 200 tn leedu linale, 70 tn

leedu takule ja 130 tn NSVL-u rallo nr. 8 ning nr. 6 takule.

NSVL-u seisund on endiselt kindel linahinna kui ka pakkumise suhtes.

Linahinnad šoti turul:

	23. III 38	16. III 38
Võru-Petseri R	£ 69—70	£ 70—71
Pärnu ülepuhastatud	£ 68—69	£ 69—70
Pärnu takk I sort	£ 52—53	£ 53—54
Läti-Livoonia R.	£ 72.10—73	£ 73—74
NSVL kasteleo IV gr. I sort	£ 85—86	£ 85—86

Seega näib läti ja meie linahind olevat pisut vähenenud.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 25. skp. Tallinna börsil noteeriti linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt s.:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	111	109
HD	102	100
D	93	91
OD	84	82
LOD	75	73
H	66	64
Takk I sort		73
" II "		63
" III "		53
ehitustakk		17

Tendents vaikne.

Seega noteeriti hinnad e. n. tasemele.

Siseturul on seisund endine. Hinnad ei ole muutunud, kuid turuletulev lina leiab siiski ostjaid, ja nagu kuulda, ei peeta enam kinni eksportöride poolt varem ülesseatud nõudeist lina parema harimise suhtes.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Kartuliturg on endiselt vaikne. M. n. saadeti küll välismaale 1100 kotti, kuid suuremat väljavedu ei ole praegu näha ette. Rootsi turg on tagasihoidlik kartulite vastuvõtmisega. M. n. väljasaadetud kartuleist läks Rootsi 600 kotti.

Sel nädalal algavad Lääne ranna rootslased kartulite sortimist ja pakkimist. Apr. algul tahavad juba esimesed purjekad minna teele.

Tööstuskartuleid ostavad piiritus- kui ka tärklisvabrikud. Viimased alustasid neil päevil tööd.

Söögikartuleid ostetakse Tallinna linna tarbeks. Üksikuis r.-jaamades näitavad hinnad veidi langust.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul* 28. III s. a. noteeriti Börsikomitees järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Virumaa raudteejaamades ümarikud Kr 2,40—2,70 kv.

2. Tööstuskartul: piiritusvabrikutes 12—13 s tärklise-kg ehk Kr 2,20—2,50 kv; tärklisvabrikuis 12 s tärklise-kg ehk Kr. 2,20—2,40 kv.

Tendents söögikartulil tagasihoidlik, tööstuskartulil püsiv.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Värske köögivilja hind langeb pakkumise suurenemise tõttu Tallinna turul iga päevaga. Spinatit saab osta juba 5 kr kg, salatit 4 kr ja rabarbrit 90 s kg. M. n. tasemele on jäänud püsima vaid rediste ja roheline sibula hind. Muutunud ei ole ka nimetamisyäärsest vanade köögiviljade hind.

Apelsinide hind on võrreldes m. n. paremail ja suuremail langenud umbes 3 s tk-lt, kuna väiksemate hind on kerkinud 15 s-le tk. Müügile on ilmunud ka esimesi välismaisi pirne (L.-Aafrikast) ja õunu (P.-Ameerikast). Pirnidest mõuti Tallinna turul 170—200 s kg, õunust (Winesape) kauplusis

200 s kg ehk 20 s tk. Banaanid maksusid 180—200 s kg, viinamarjad 350—400 s kg.

Tallinna turul maksusid väikemüügil 28. III:

Õunad	50—80 s. kg	Jõhvikad	35—40 s. kg
Pirnid, välismaised	170—200 "	Spinat	500 "
Sibulad	42—50 "	Salat	400—500 "
Murulaugusibulad	100 "	Rabarber	75—100 "
Peakapsas	10 "	Konservhernes	80 "
Hapukapsas	10—15 "	Redis	15—25 s. kimp
Porgandid	10—12 "	Roheline sibul	3—5 " tk.
Peedid	12—15 "	Värske kurk	90—140 "
Kaalikad	10 "	Korservkurgid	5—7 "
Kõrvitsad	15 "	Apelsinid	13—25 "
Määrõigas	200 "	Sidurnid	9—12 "
Seller	30—35 "		
Petersell	30—35 "		

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. tuli müügile mere- kui sisevetest mainimisväärt kogusel haugi, millest osa eksporditi välismaale. Kaup hea kvaliteediga, ühtlase valikuga kala kaalus 0,6—1 kg.

Pärnu lahes (Kihnu saare avavees) arenes ahvenatoodang endiselt rahuldavalt, kuid ebasoodsate transportolude tõttu kannatas värsked ahven kvaliteedit. Suurem osa toodangust oldi sunnitud paigutama siseturule. Rannikul maksti kalureile ainult 15—13 s kg-st.

Peipsi järve latikasaak kujunes rahuldavaks, kuna kohatoodang oli kõikjal nõrk.

Nädala kestel veeti välja värsket kala 24 300 kg, sellest ahvenat 9800 kg, koha 3800 kg, haugi 4900 kg ja latikat 5800 kg.

Ahvenat ja latikat läks peamiselt Soome. Koha — Rootsi. Haugi eksporditi Rootsi 3100 kg, Soome 1100 kg ja Inglise 700 kg.

Siseturu-kalakaubandus. Kalastusolude paranemisega toodi müügile senisest suuremal kogusel värsket kala.

Eriti tunduvalt suurenes haugide pakumine. Keskmise suurusega elusvärsket haugi müüdi 45—65 s kg, suuremaid 30—45 s kg. Hea kvaliteedi ja rahuldava hinna tõttu nõudmine elav.

Ahvenat müügil suures valikus. Müügihinnad 5—10 s kg madalamad e. n-st.

Elus- ja elusvärsket ahvenat pakuti 40—60 s kg, väiksemaid kui ka nõrgema kvaliteediga suuremaid ahvenaid 15—35 s kg.

Ka teisi siseturu-kalasorte, peale koha ja angerja, müügil rohkesti.

Räimekaubandus. Räimesaagi paranemisega suurenes Tallinna kalasadama kaudu räime sissevedu.

Nädala esimesil päevil tuli sisse räimi keskmiselt 3000 kg päevas, reedel kuni 5000 kg ja laupäeval koguni 9000 kg.

Toodangu suurenemisega langes ka räime müügihind turul. Nädala algul maksid ülesostjad 20—23 s kg, müües neid turul 25—28 s kg.

Laupäeval suuremate koguste puhul said esimesed toojad 17 s kg, järgmised paadid — 15 s kg, kuna viimaseile kalatoojaile maksti ainult 10—13 s kg, sest need hilinesid turuajaks ja neid koguselt — ca 3000 kg — paigutati osalt kalatööstusile suitsuräime valmistamiseks, osalt aga eksporditi veoautodega sisemaale.

Peale Tallinna lahe oli räimi rohkesti müügil ka Saaremaa ja Kolga lahe rannikvetest koormate kui ka autodega. Kogu laupäeval läbimüüdud räimekogust võib arvata 12 000 kg.

Tartu kalahallis müüdi räimi 25—30 s kg, sest sinna ei jõudnud veel odavamad räime.

Narva turul puudus räim müügil, Narva lahel valitsevate ebasoodsate kalastusolude tõttu.

Kilusaagid näitavad paranemist. Laupäeval oli mitmes koormas rohkesti kilu. Et müügihinnad püsisid 40—45 s, jäi suurem osa kilust realiseerimata, milliseid pärast turu lõppu paigutati konservitööstusisse.

Endiselt rohkesti müügil turski. Müügihind 15—25 s kg. Nõudmine elav.

Suitsukalakaubanduses valitses elav tegevus. Suitsuräimehinnad 5—10 s kümme, suitsukilu 6—10 s kg.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s kg:

	Tallinn	Tartu	Narva
	26. III	26. III	25. III
Iherus (mereforell) värsked	150—225	—	—
Angerjas, värsked	150—200	—	—
Koha, värsked I valik	100—120	70—110	90
Koha, värsked II valik	60—100	—	—
Siig, värsked	60—120	80	—
Haug, värsked	30—60	30—50	40—55
Ahven, värsked, mere	30—60	—	—
Ahven, värsked, peipsi	15—25	5—30	15—35
Latikas, värsked	35—60	30—50	25—50
Linask, värsked	70—75	—	—
Luts, värsked	30—35	30—35	—
Särg, värsked	25—30	10—15	—
Säinas, värsked	—	25—30	—
Vimb, värsked	40—45	—	—
Tint, värsked, järve	15	13	15—25
Kiisk, värsked	20—25	15	—
Teib, värsked	—	20—25	—
Räim, värsked	13—20	25—30	—
Kilu, värsked	40—45	—	—
Tursk, värsked	15—25	20—25	—

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

HOIU- JA LAENUKASSAD LÄTIS. LOAN AND SAVINGS BANKS IN LATVIA.

Statistika Valitsuse andmeil kujunes hoiu- ja laenukassade arv Lätis 1. I 37 532-le 606 vastu 1936. a.; olles seega vähenenud 74 võrra. Neist oli registreeritud maal 325 (358) ja linnades — 207 (248) ühingut. Vastandina eelmisile aastale on uute hoiu- laenukassade asutamine lakanud peagu täiesti. 1936. a. tuli juurde 3 uut ühingut, 1937. a. — ainult 1. Läti riigi asutamisest saadik on 820 ühingust suletud 242 (likvideeritud) — kuna 90 on likvideerimisel. Ühenduses sellega olgu tähendatud, et maksuraskusisese sattunud ühinguist on 34 võetud üle Läti krediitpanga poolt. Ka ühingute liikmete arv vähenes 1936. a. 205 495-lt 202 696-le, st. ümmarguselt 2 800 inimese võrra.

Ülevaate hoiu- ja laenukassade rahalisest seisundist annavad järgmised bilansside väljavõtted 1000 Ls:

	1. I 37 maal	1. I 37 linnades	1. I 36 maal	1. I 36 linnades
Bilanss	63 289	42 415	61 498	49 216
Omakapital	12 244	10 241	11 847	9 716
Hoiused	16 936	18 172	15 916	19 589
Laenud	51 980	29 777	49 396	30 381
Passivalaenud	31 680	11 988	31 410	11 558

Maaühingute omakapital moodustab 19,8 (19,3) % ja linna — 24,1 (22,5) % bilansisummast. Peale selle on ühinguil kasustada lii-

kumata varandust, maaühinguil 3,2 milj. Ls. ja linnaühinguil — 5,4 milj. Ls.

Väärtpabereid oli: esimesil 1. I 37 4,08 milj. Ls. ja viimaseil — 1,34 milj. Ls., kusjuures maaühingute väärtpaberid koosnesid peagu erandita riikliku maapanga pantkirjadest (3,75 milj. Ls.).

Hoiuseist langeb 8,2 milj. Ls. põllumeestele, 7,0 milj. Ls. — vaimu- ja füüsilisile töölisile 7,05 milj. Ls. — ühinguile ja teisi- se organisatsioonile.

Enamik krediite — 44,0 milj. Ls. — maksti välja põllumeestele, järgnevad vaimu- ja füüsilised töölised — 11,1 milj. Ls. ja majaperemehed — samuti 11,1 milj. Ls.

Kahjudena on aruandeaastal kustutatud 824 000 Ls., st. 42 000 Ls. vähem kui 1935. a. 1936. a. lõpetasid maahoiu-laenukassad aastaaruande 469 000 Ls. ülejäägiga, kuna linna- kassad näitasid 204 000 Ls. puudujääki.

Esialgseil andmeil on hoiu-laenuühingute arv 1937. a. koondamise tõttu vähenenud 27 võrra, nii et aasta lõpuks püsis 505 sedalaadi organisatsiooni, kuid ühtlasi on tõusnud ühin- gute liikmete arv 4 000-lt 206 700-le.

Tähelepanuväärt on hoiuste tõus 35,1-lt 39,3 milj. Ls-le ja laenude tõus 81,7-lt 87,1 milj. Ls-le.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,
23. märtsil 1938. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve: kuld: rahas ja kangides	34 220 697,59	2. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
välisraha	17 268 369,12	3. Tagavarakapital — Reserve Fund	1 080 455,23
3. Vaetusraha — Subsidiary Coin.	1 891 826,12	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
4. Sisevekslid: — Home Bills:		a) pangatähed liikvel	51 630 156,—
kaubavekslid	9 246 444,63	b) jooksvad arved:	
põllumajandusl.	1 829 882,02	valitsuse	19 193 486,96
metsatööstusl.	67 771,78	pankade	9 649 639,33
4. Laenud: — Loans and Advances:		teised	2 720 020,59
valitsusele	—	31 563 097,88	
teistele *)	11 119 170,70	4. Muud passivad — Other Liabilities	14 898 047,52
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable Property and Equipment	3 426 841,80		
6. Muud aktivid — Other Assets	25 600 802,37		
	104 171 756,18		104 171 756,18

Kattevara vahetõttu jooksvate kohustustega: } 61,89 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 927 589,72
Includes Ekr. 927,589,72 guaranteed by the Government.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU.

Leedu tikutööstus. — *Lithuanian Match Industry.*

Enne tikumonopoli sisseseadmist töötas Leedus 5 tikuvabrikut ja poolsaadusi tootev vabrik Klaipedas. Kõige enam valmistas ja müüs tikke tikuvabrik, mis kuulus 1925. a. rootsi tikustrusti poolt asutatud „Leedu tikkude a/s-le“. Algul oli tikkude a/s-l lubatud valmistada tikke ainult väljaveoks. 1927. a. ostis a/s Leedu tikustindikaadile kuuluva Tilka tikuvabriku ja see-ga sai õiguse valmistada tikke ka sisemaa-tarbeiks. A/s-i toodang hakkas tõusma märgatavalt: 1927. a. valmistasid kõik vab-rikud kokku 64 872 620 karpi tikke, sellest Leedu tikkude a/s 10 085 080 karpi, 1928. a. üldtoodang oli 63 996 840 karpi, sellest lan-geb a/s-le 17 775 250 karpi, 1929. a. moodus-tas üldtoodang 64 141 994 karpi, sellest val-mistas a/s 19 923 844 karpi. Vahepeal võt-tis a/s üle 2 likvideerunud tikuvabrikut ja seejärel kuulus temale 55,1% kogu Leedu tikutoodangust.

Kuni monopoli sisseseadmiseni ja selle üleandmiseni võeti Leedu tikkudel akt-siisimaksu 1923. a. seaduse põhjal 2 centi karbilt. 1930. a. hakati otsima teid riigitulude suurendamiseks tikkudest, sest need tulud näisid liiga väikseina. Tahtes suu-rendada neid tulusid tuli kas kõrgendada akt-siisi või seada sisse riigitikumonopol. Lee-du valitsus otsustas põhjalikel kaalutlusil seada sisse tikumonopol ja anda see üle parimaid tingimusi pakkunud ettevõttele. Tikumonopol anti üle Leedu tikkude a/s-le, milline pakkus mitte ainult kõrgeimat aktsiisi, vaid lubas ehitada ka paberivab-riku, müüa tikke välismaale ja pealesee-te hankis veel Leedule välislaenu 6 milj. kuld-dollari suuruses. Tol ajal oli välislaen Leedule eriti tarvilik. Aktsiaselts lubas maksta aktsiisi 75% rohkem, kui maksid teised vabrikud enne monopoli sissesead-mist. Ta maksis 3,5 centi karbilt, kuid samal ajal tikkude hind ei tõusnud. 1929. a. viimasel aastal enne tikumonopoli sissesead-mist sai riigikassa tikkudel aktsiisi 995 305

lit. Ehkki tikkude tarvitus näitas lange-mist, lubas a/s maksta riigikassale aktsiisi 3,5 centi karbilt ja mitte vähem kui 1,5 milj. lit. aastas.

Tabel näitab, kui palju tikke on müü-dud alates 1931. a., nende aktsiisi väärtust ja kui palju a/s maksis tegelikult riigikas-sale aktsiisi.

	Müüdnud tikukarpe	Aktsiis karbilt	Tegelikult makstud aktsiis
1937	26 621 250 494 000	à 3,5 cent. à 2,8 „	Lit. 1 200 000.—
1936	26 567 910 341 000	à 3,5 „ à 2,8 „	„ 1 200 000.—
1935	26 577 400 371 500	à 3,5 „ à 2,8 „	„ 1 500 000.—
1934	33 186 950 647 500	à 3,5 „ à 2,8 „	„ 1 500 000.—
1933	33 981 950 451 400	à 3,5 „ à 2,8 „	„ 1 500 000.—
1932	42 439 180	à 3,5 „	„ 1 485 971.30
1931	45 962 480	à 3,5 „	„ 1 608 686.50

Tikkude tarvitus väheneb iga aastaga; seetõttu alates 1936. a. maksab a/s aktsiisi mitte 1,5 milj. lit., vaid 1,2 milj. lit. See on hilisema kokkuleppe tulemus Leedu va-litsuse ja a/s-i vahel, kuna viimane nõustus kustutama kullas maksmise nõudmise Lee-dule antud 6 milj. kuld-doll. laenu kokku-leppes. Hiljem dollari kurss langes 40%, ning seetõttu kullas tasumise klausli kus-tutamine osutus Leedule väga kasulikuks.

Tikkude tarvitus langes peagu poole võrra, ja kuna a/s ei võinud oodata säärast lüangust, osutusid kõik arvestused ekslikeks. Tarvituse vähenemine oli tingitud osalt kriisist, ka hakati enam tarvitama tulemasi-naid ja -kive. Et a/s-i tulud viimaseil aas-tail on vähenenud, tõendavad järgnevad ar-vestused. Näit. müüdi 1936. a. 26 948 900 karpi tikke, sellest saadi lit. 2 694 890. Akt-siaselts peab maksuma aktsiisi lit. 1 500 000 ja 708 467 lit. läheb müügikuludeks, trans-

pordiks, hinnaalanduse arvel hulgi kaupmeestele ja teisiks kuludeks. Seega jääb $\frac{1}{3}$ -le brutotulusid 486 423 lit., sellest summast

tuleb muretseda töömaterjali, maksta vabrikute jooksvaid ja amortisatsioonikulusid, palku, kõik riiklikud ja omavalitsusmaksud.

UNGARI. Ungari majandusolud. — *Economic Situation in Hungary.*

Ungari majandusseisundit iseloomustasid põllumajanduse soodsa realiseerimisvõimaluse ja rasketööstuse väga kõrge tegevustaseme juures tarbimise mõneprotsendine vähenemine ja tarbimisvarade tööstuse tegevuse langus.

Põllumajandusseisund oli vaatamata teravilja turustamise vähenemisele elusloomade arvu ja hindade tõusu tagajärjel soodus. Viimase rahalised sissetulekud olid 1937. a. 4. veerandil 5% kõrgemad kui e. a.

Samal ajal tõusis sisseveoväärtus 17% ja väljaveoväärtus 19% võrreldes e. a.-ga. Väljaveotõus oli tervikuna ja sisseveotõus — osaliselt — tingitud väliskaubanduskaupade hindade taseme tõusust.

Suurmüügihindade indeks kahanes 1937. aasta märtsist kuni 1938. a. jaan. 8%. Seevastu tõusis elatusmaksumusindeks samal ajal 3%. Keskmise aktsiakurside tase oli 1938. a. veebr. keskpaiku 8% madalam kui nov. lõpul ja 22% madalam kui apr. keskpaiku, s. o. kõrgseisujal.

Tööstustoodang näitas 1937. a. 4. veerandil üldiselt väikest tõusu, kusjuures tarbimisvarade toodangu maht oli 7% madalam kui e. a. Tööstustööliste arv oli samal ajal 10% kõrgem e. a.-st, kuid väiksem kui 1937. a. 3. veerandil.

Ungari kartuliekspord. — *Potato Exports from Hungary.*

1937. a. eksporditi Ungarist kartuleid (arvatud välja varased) 791 891 kv 2 538 000 pengö väärtuses. Sellest läks Itaaliasse

1937. a. viimase veerandi konjunktuuri kujunemist mõjustas otsustavalt tarbimise tagasimine. Kuigi viimane oli ainult mõneprotsendine, piirasid tarbimisvarade tööstused tunduvalt omatoodangut, mõnes harus isegi kuni 25%, kuna tööstusel kui ka kaubandusel on ladudes suuri tagavaru.

Lähema tuleviku konjunktuuri kujunemise seisukohalt on mõõduandev asjaolu, et tellimised rasketööstuses, vaatamata tagasilöökidele tarbimisvarade tööstuses, ei ole vähenenud. 1938. a. kahanevad küll eratööstuse investeerimised, kuid seda tasakaalustab kahtlemata avalike investeerimiste suur tõus.

Väljavaated ehitustegevuses on ebasoodsad. Ehituslubade võtmine on kahanemas. 1936. ja 1937. a. olid korteritoodangu seisukohalt erakordselt soodsad. Praegune elamistihedus võib püsida ainult 1937. a. saavutatud ehitustegevuse ulatuse tingimisel. Kuid linnaelanike reaalostujõud on kahanenud tunduva elukalliduse tõusu tagajärjel, mis on kahandanud nõudmist. Uute elumajade rentimisväljavaated on samuti halvenenud ehituskulude tõusu tagajärjel. Sellele mõjuvad omalt poolt kaasa ka sündeeskirjad õhukaitseeadeldiste ehitamise kohta.

LÄTI.

Läti-Rumeenia kaubandus- ja maksete lepped.

Letto-Roumanian Trading and Clearing Arrangements.

22. III s. a. allakirjutatud Läti-Rumeenia kaubandus- ja maksete lepet tõttu arvatakse suurenevat läti kaupade väljavedu Rumeeniasse. Läti kaupadest tuleksid arvesse eeskätt: linane lõng, linaseeme, kummijalanõud, raadioaparaadid, ultramariin, kalakonservid. Läti kaupade väljaveotõus

548 707 kv, Saksa 160 524 kv, Argentiinasse 29 579 kv, Austriasse 24 748 kv, Šveitsi 20 298 kv.

vähendaks Läti-Rumeenia senise kaubavahtuse suurt passiivsust Lätile. Nii võrdus Rumeenia kaupade impord Lätti m. a. ca 2 milj. latiga, läti kaupade väljavedu Rumeeniasse samal ajal — ainult 33 000 latiga.

Läti metsatööstuse a/s-i tegevuse tulemusi.

Business Results of Latvian Timber Company.

1. X 38 asutatud a.-s. „Latvijas Koks“ (Läti Puu) on oma senise tegevuse jooksul turustanud metsamaterjali enam kui 2 milj. lati väärtuses. Seejuures saavutatud pu-

haskasu 128 079 latti ositati järgmiselt: dividendiks 40 000 latti, s.o. 1% kahe kuu kohta, riigipresidenti käsutusse 15 000 latti ja tagavarakapitali 71 579 latti.

Ravitaimede kogumine Lätis. —

Gathering of Medical Plants in Latvia.

Lätis osteti kokku m. a. mitmesuguseid ravitaimi ligi 200 liiki üldkoguses üle 1000 tn. Farmaatsia-amet on sõlminud 850 põllumehega leppeid arstitaimede ostmise

kohta üldiselt teadaantud kindlate hindade alusel. Seetõttu loodetakse, et k. a. kokkulev arstitaimede kogus ületab m. a.

Läti puumassi- ja paberitööstuse areng.

Development of Latvian Wood-pulp and Paper Industry.

Läti puumassi- ja paberitööstuses töötab praegu ca 3000 töölisi. Esialgsete andmete järgi toodeti m. a. üle 30 000 tn pappi, paberit ja pabenskaupu, sellest 14 000 tn pakkimispaberit, 6000 tn ajalehepaberit, 5000 tn kirjutuspaberit. Võrreldes e. a-ga tõusis

puumassi väljavedu 3953 tn-lt 7757 tn-le, paberi väljavedu 10 681 tn-lt 11 763 tn-le; papi ja kartongi väljavedu on võrdlemisi tähtsusetu. Tähtsamaiks välisurgudeks puumassile on Inglise ja P.-AM. Ühendriigid, paberile: Inglise, Egiptus, Hiina.

Sunduslik tule vastu kindlustus Lätis.

Compulsory Fire Insurance in Latvia.

1. I 39 hakkab kehtima Lätis sunduslik tule vastu kindlustamine maamajapidamisis. Seks asutatakse rida uusi kindlustusasutisi, peamiselt Latgalias, kus neid oli senini vä-

he. Kindlustusasutiste ümberkorraldust teostab Vastastikkususe kindlustuse Keskuühing kokkuleppel Põllutöökoja ja Põllutöoministeeriumiga.

Uus kalajahutööstus Lätis. —

New Fish-flour Industry in Latvia.

Läibavis ehituselolev kalajahuvabrik alustab tööd arvatavasti apr. või mais. Uue vabriku toodanguvõime tõusvat 8000 kg kala-

jahule päevas. On nähtud ette ka kalaõli valmistamine.

Läti tööliste juhtimine põllumajandusse.

The Guidance on Latvian Labourers into Agriculture.

3. III s. a. avaldatud määrus võimaldab perekonnaga töötisjail, kes asuvad esmakordselt tööle põllumajanduses, sõlmides Põllumajanduskoja kaudu töölepingu vähemalt üheks aastaks, saada ühekordselt protsendita laenu 150—300 latti Põllutöökoja

äranaagemisel. Samuti võivad töötisjad, kes on teeninud talus vähemalt ühe aasta, saada toetust Põllutöökoja kaudu kuni 50 latti, ja kui neilt ülalpidamist saanud perekonnaliikmed on elanud maal sama kaua, veel 25 latti iga sellise perekonnaliikme jaoks.

BELGIA.

Piimavillatööstuse asutamine Belgias.

Founding of Milk-wool Industry in Belgium.

26. II s. a. asutati Belgias selts „Le Laitinal Belge“, kes hakkab tootma piimavilla Itaaliast ostetud patendi järgi. Uue aktsiaseltsi kapitaliks on 5 milj. belgia franki,

mis on ositatud 5000 aktsiaks, igaüks 1000 belgia franki. Seltsil on kasustada ketrus-, kudumis-, apreteerimis- ja värvimisseadiseid.

Või-import Belgiasse suletud. — *Ban of Butter Import into Belgium.*

Arvestades Belgia võitumiseisundit ja hinnalangust, on majandusministeerium põllutööstusministeeriumi nõudmisel otsustanud sulgeda ajutiselt võiimporti Belgiasse. See-

ga ei ole märtsi jaoks üldse määratud kindlaks võikontingenti ega selle ositust riikide järgi.

POOLA.

Abinõusid veiste suu- ja sõratõve vastu Poolas.

Measures Against Foot- and Mouth Disease in Poland.

Veiste suu- ja sõratõve levimise vastu võitlemiseks pandi kehtima kitsendused üle piiri liiklemisel Poola ja Tšehhoslovakkia va-

hel. Märtsi esimesel poolel registreeriti mitmel pool maal uusi suu- ja sõratõvejuhte.

ROOTSI.

Rootsi sisseveomaks lambalihale. — *Swedish Import Tariff on Mutton.*

Rootsi valitsuse otsusel hakatakse lambaliha sisseveol võtma erilist sisseveomaksu Rkr. 0,15 kg, sama maksu võetakse ka sis-

seveetavalt lamba- ja veiselihakonservidelt, selle eest jääb ära senine lambaliha-litsent-simaks, mida võeti teatavasti Rkr. 0,30 kg.

NSVL.

NSVL-u väliskaubandus 1937. a. — *Foreign Trade of USSR in 1937.*

Asjaavaldatud andmete järgi võrdus NSVL-u väliskaubanduse läbikäik 1937. a. 3069,9 milj. rublaga ehk 358,3 milj. rbl. enam kui 1936. a. Üldlähikäigust langes ekspordi arvele 1728,6 milj. ja impordi arvele 1341,3 milj. rbl. Seega andis m. a. väliskaubandus NSVL-le 387,3 milj. rbl. aktiivset saldot.

Metsamaterjali eksporditi NSVL-st 1937. aastal 436,4 milj. rbl. väärtuses ehk 78 milj. rbl. eest enam kui e. a. Teraviljaekspord andis 257,6 milj. rbl., ületades 221,7 milj. rbl. e. a. teraviljast saadud summa. Puurvilla väljavedu oli m. a. 55,8 milj. rbl., 1936. a. — 3,3 milj. rbl. Automobiilide, traktorite ja nende aruosade arvele langes 1937. a. 25,6 milj. rbl., 1936. a. 14,1 milj. rbl. Masinate ja tööstusseadiste ekspord suurenes 8,1 milj. rbl., andes 1937. a. 13,2 milj. rbl. Üldse suurenes tööstustoodete

väljavedu võrreldes e. a. 97,3 milj. rbl. Vaatamata naftatoodangu tõusule NSVL-us, näitab naftasaaduste kogus väljaveos vähenemist; 1937. a. — 150,1 milj. rbl., 1936. a. 160,8 milj. rbl. Seda seletatakse oma maa tarviduse suurenemisega.

Sissevedu piirati võimalikult eeskujulikele tööstusseadiseile, mitmesuguseile uudistootetele ja selliseile toorainele, milliseid omalt maalt ei saadud küllaldaselt, nagu kautšuk, džuu, manilla kanep, kohv, kakao jne. Võrreldes 1936. a. vähenes 1937. a. masinate sissevedu 132 milj. rbl. ehk 32,9%, lihtmetallide sissevedu — 13,1 milj. rbl. ehk 13,3%, keemiatoodete import — 9,5 milj. rbl. ehk 39,7%.

Üksikuist maist püsisid NSVL-u väljaveo lähikäigus endiselt esikohal Inglise ja teisel — P.-Am. Ühendriigid.